

อภิษฐ์ วรสิงห์ 2557: แนวทางการกำหนดมาตรการสำหรับการทำประมงอวนลากคู่ บริเวณอ่าวไทย  
ฝั่งตะวันออก: กรณีศึกษาจากความยาวแรกจับของปลา *Rastrelliger brachysoma* (Bleeker, 1851)  
ปลาทรายแดง *Nemipterus hexodon* (Quoy and Gaimard, 1824) และปลาตาหวานลายจุด  
*Priacanthus tayenus* (Richardson, 1845) ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ทางทะเล)  
สาขาวิทยาศาสตร์ทางทะเล ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:  
อาจารย์อนุกรณ บุตรสันต์, D.M.S. 120 หน้า

การศึกษาสัดส่วนเพศและความยาวแรกจับของย่อยของปลาเศรษฐกิจ 3 ชนิด ได้แก่ ปลา *Rastrelliger brachysoma* (Bleeker, 1851), ปลาทรายแดง *Nemipterus hexodon* (Quoy and Gaimard, 1824), และปลาตาหวานลายจุด *Priacanthus tayenus* (Richardson, 1845) บริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก โดยสุ่มตัวอย่างปลาจากเรืออวนลากคู่ ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2551 ถึง มกราคม 2553 แล้วนำมาวัดความยาวและผ่าตัดดูเพศของปลา ทั้ง 3 ชนิด ผลการศึกษาพบว่า ตัวอย่างปลารวมทั้งสิ้น 683 ตัว พบว่ามีความยาวเฉลี่ยระหว่าง 10.6 - 22.2 เซนติเมตร เป็นเพศผู้ 362 ตัว และเพศเมีย 321 ตัว คิดเป็นอัตราส่วนเพศ 1:0.89 ในภาพรวมพบว่าอัตราส่วนเพศเป็นไปตามทฤษฎี อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายเดือนพบว่า ในช่วงเดือน เมษายน พฤษภาคม มิถุนายน และตุลาคม 2552 ที่มีปลาเพศผู้มากกว่าเพศเมียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่เดือนธันวาคม 2553 มีอัตราส่วนเพศเมียสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ ค่าความยาวแรกจับของปลาเพศผู้ เพศเมีย และรวมสองเพศเท่ากับ 14.14, 14.66 และ 14.34 เซนติเมตร ตามลำดับ

ตัวอย่างปลาทรายแดงรวมทั้งสิ้น 836 ตัว พบว่ามีความยาวเฉลี่ยระหว่าง 6.75 - 26.75 เซนติเมตร เป็นเพศผู้ 427 ตัว และเพศเมีย 409 ตัว คิดเป็นอัตราส่วนเพศผู้ต่อเพศเมียเท่ากับ 1:0.96 เมื่อนำอัตราส่วนเพศแยกวิเคราะห์ตามรายเดือน พบว่าทั้ง 14 เดือน ปลาทรายแดงมีอัตราส่วนเพศเป็นไปตามทฤษฎี และค่าความยาวแรกจับมีค่าในปลาเพศผู้ เพศเมีย และรวมสองเพศเท่ากับ 12.17, 12.29 และ 12.38 เซนติเมตร ตามลำดับ

ตัวอย่างปลาตาหวานลายจุดรวมทั้งสิ้น 850 ตัว พบว่ามีความยาวเฉลี่ยระหว่าง 9.3 - 25.7 เซนติเมตร เป็นเพศผู้ 453 ตัว และเพศเมีย 397 ตัว คิดเป็นอัตราส่วนเพศผู้ต่อเพศเมียเท่ากับ 1:0.88 เมื่อนำอัตราส่วนเพศแยกวิเคราะห์ตามรายเดือน พบว่าทั้ง 14 เดือน ปลาตาหวานมีอัตราส่วนเพศเป็นไปตามทฤษฎี และค่าความยาวแรกจับมีค่าในปลาเพศผู้ เพศเมีย และรวมสองเพศเท่ากับ 15.61, 15.72 และ 15.68 เซนติเมตร ตามลำดับ

จากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า การทำประมงอวนลากคู่บริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออกมีการใช้ขนาดตาอวนที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากมีการจับปลาเศรษฐกิจทั้ง 3 ชนิด ขึ้นมาใช้ประโยชน์ก่อนถึงวัยเจริญพันธุ์ อันจะส่งผลกระทบต่อปลาในรุ่นถัดไป ดังนั้นมาตรการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรอ่าวไทยฝั่งตะวันออกคือ การขยายขนาดตาอวน และอาจมีมาตรการปิดอ่าวในบางช่วงของฤดูกาล

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก